

Afdeling	: Griffie	B&W-voorstel:
Naam opsteller voorstel	: Otten, Paul (575 207)	BW-010853
Portefeuillehouder	: A.A.M.M. (Jos) Heijmans	Zaaknummer JOIN:
		Z/17/051961
		Publicatie:
		Openbaar

Onderwerp

Rapport Rekenkamer onderzoek Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN).

Voorstel

1. Kennis te nemen van het initiatiefvoorstel van de commissie BV-IW om kennis te nemen van en over te nemen de conclusies en aanbevelingen van de samenwerkende Rekenkamer(commissie)s in Noord- en Midden-Limburg naar aanleiding van het onderzoek VRLN.
2. Uw eventuele wensen en bedenkingen t.a.v. dit initiatiefvoorstel aan raad uit te brengen.

Inleiding

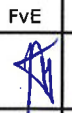

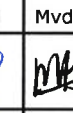
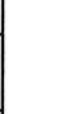

Op 8 juni 2017 is het eindrapport van de samenwerkende Rekenkamer(commissie)s in Noord- en Midden-Limburg aangeboden aan de gemeenteraden. Op 12 september is dit rapport behandeld in de raadscommissie BV-IW.

Beoogd effect/doel

Conform de geldende procedure-afspraken legt de raadscommissie waarin het rekenkamerrapport inhoudelijk wordt behandeld het rapport vervolgens middels een initiatiefvoorstel voor aan de raad. Dit initiatiefvoorstel ligt thans voor. De doelstelling van het voorstel is de raad kennis te laten nemen van de resultaten van het onderzoek en een besluit te doen nemen over de conclusies en aanbevelingen van de rekenkamer.

Argumenten

Aan de raad wordt voorgesteld kennis te nemen van en over te nemen de conclusies en aanbevelingen van de samenwerkende Rekenkamer(commissie)s in Noord- en Midden-Limburg.

Weert, 13-09-2017 De Griffier, 	S		B	W	W	W	W
				FvE	PS	GG	MvdH
		akkoord					
	bespreken						
Soort besluit: Besluit college		Vergadering B&W van 19-09-2017					

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:

- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

- A-stuk
 B-stuk
 C-stuk

Beslissing d.d.: 19-9-2017

Nummer: 6

De secretaris,

Kantttekeningen en risico's

Voor de conclusies en aanbevelingen wordt verwezen naar bijgevoegd initiatiefvoorstel en het rapport.

Financiële, personele en juridische gevolgen

De financiële gevolgen van de uitwerking van deze conclusies en aanbevelingen zijn niet aan te geven.

Uitvoering/evaluatie

Het college rapporteert periodiek aan de raad omtrent de stand van zaken van de implementatie van de overgenomen aanbevelingen van rekenkameronderzoeken.

Communicatie/participatie

Het eindrapport met de bestuurlijke reactie is, gelijktijdig met het aanbieden van het eindrapport aan de gemeenteraad, op de website geplaatst van de gemeente Weert. Na de raadsbehandeling zal er een brief naar de Rekenkamer uitgaan, met daarin het raadsbesluit.

Overleg gevoerd met

Niet van toepassing.

Bijlagen

Initiatiefvoorstel.

Raadscommissie BV-IW

Vergadering Gemeenteraad van 20-09-2017

Afdeling : Griffie
Naam opsteller voorstel : Otten, Paul
Portefeuillehouder : A.A.M.M. (Jos) Heijmans

Raadsvoorstel:
RAD-001458
Zaaknummer JOIN:
Z/17/051961
Agendapunt:

Onderwerp

Rapport Rekenkamer onderzoek Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN).

Voorstel

Kennisnemen van en overnemen van de conclusies en aanbevelingen van de samenwerkende Rekenkamer(commissie)s in Noord- en Midden-Limburg.

Inleiding

De Rekenkamer is een adviesorgaan van de gemeenteraad en brengt in die hoedanigheid via eindrapporten van door haar uitgevoerde onderzoeken conclusies en aanbevelingen onder de aandacht van de raad.

De Rekenkamer(commissie)s in Noord en Midden-Limburg hebben besloten om een eerste gezamenlijk onderzoek te starten naar regionale samenwerking (gekozen is voor de Veiligheidsregio Limburg-Noord). De Rekenkamer Weert heeft deelgenomen aan dit onderzoek. In dit onderzoek participeren verder de Rekenkamer(commissie)s van de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten, te weten Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Venlo, Venray, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen en Roermond. De Rekenkamercommissie van de gemeente Mook en Middelaar heeft afgezien van deelname aan het onderzoek.

Op 8 juni 2017 is het eindrapport van de samenwerkende Rekenkamer(commissie)s in Noord- en Midden-Limburg aangeboden aan de gemeenteraden. Het college van burgemeester en wethouders van Weert heeft een bestuurlijke reactie uitgebracht. De reactie van de samenwerkende Rekenkamer(commissie)s op de bestuurlijke reacties is opgenomen in het eindrapport.

De doelstelling van dit raadsvoorstel is uw raad kennis te laten nemen van de resultaten van het onderzoek en een besluit te doen nemen over de conclusies en aanbevelingen van de samenwerkende Rekenkamer(commissie)s.

Beoogd effect/doel

De samenwerkende Rekenkamer(commissies) willen de raden ondersteunen bij het sturen en controleren van regionale samenwerkingsverbanden. Het onderzoeksrapport dat nu voorligt, biedt inzicht in de grip op de VRLN (de stand van zaken) én reikt gemeenteraden concrete handvatten aan om de grip op de VRLN te versterken. Deze handvatten zijn waar mogelijk vertaald naar algemene principes voor sturing op regionale samenwerking.

De centrale vraagstelling van het onderzoek luidt:

In hoeverre past het huidige governancemodel van de Veiligheidsregio Limburg-Noord bij de formele (wettelijke) kaders en de gewenste mate van grip door de deelnemers en in hoeverre geeft het huidige functioneren aanleiding tot aanpassing van het governancemodel?

De centrale vraag is uitgewerkt in 20 deelvragen, geclusterd naar vier governance-thema's met onderzoeksvragen en een cluster met adviesvragen. Het onderzoek richt zich op het domein Veiligheid binnen de gemeenschappelijke regeling van de Veiligheidsregio Limburg-Noord, waarin tevens het domein Publieke gezondheid (GGD) is opgenomen. Het domein Publieke gezondheid is in dit onderzoek slechts betrokken voor zo ver het inhoudelijk raakt aan het domein Veiligheid en in relatie tot de besturingsstructuur.

Argumenten

Conclusies

De Rekenkamer(commissie)s hebben een hoofdconclusie geformuleerd en tien deelconclusies op basis van de Nota van Bevindingen. In de hoofdconclusie staat het perspectief van de gemeenteraden centraal. De lijn van de deelconclusies volgt de structuur van de deelvragen langs de vier governance-thema's: sturing, beheersing, toezicht en verantwoording.

Hoofdconclusie is dat gemeenteraden de beperkte grip willen versterken door de versterking van de gemeenschappelijkheid. Nu nog sturen de raden vooral individueel op de VRLN. Belangrijk is het dat op alle niveaus wordt gedacht vanuit de regionale opgaven; door de raden, colleges en het bestuur van de VRLN.

Ten aanzien van de sturing, beheersing, toezicht en verantwoording worden de volgende conclusies getrokken:

Sturing

1. De nieuwe besturingsstructuur voldoet niet aan de letter, maar wel aan de geest van de wet, met enkele belangrijke kanttekeningen bij het huidige functioneren van de besturingsstructuur.

2. Het lokaal belang prevaleert regelmatig boven het regionaal belang in bestuurlijke besluitvorming.

3. Gemeenteraden zetten hun wettelijke sturingsinstrumenten in, maar deze sorteren beperkt effect.

4. Het ontbreken van een adequate relatie tussen gemeentelijke bijdragen en prestaties van de VRLN belemmert een politieke discussie over het ambitieniveau op fysieke veiligheid.

Beheersing

5. Bij (dreigende) financiële tekorten zijn oplossingen gezocht in incidentele maatregelen binnen de middelen van de VRLN en zijn geen keuzes tot bijstelling van ambities voorgelegd aan de raden.

6. Recent zijn verbeteringen doorgevoerd in de bestuurlijke en organisatorische beheersing van de VRLN.

Toezicht

7. De kwaliteit van toezicht wordt belemmerd doordat te leveren prestaties onvoldoende scherp zijn geformuleerd en de raden hun colleges slechts controleren in de rol van opdrachtgever.

Verantwoording

8. De VRLN voldoet in toenemende mate aan afspraken en verwachtingen omtrent verantwoording over de uitvoering, hoewel de planning-en-controlcycli nog onvoldoende op elkaar aansluiten.

9. De kwaliteit van rapportage over financiële resultaten, risico's en inhoudelijke resultaten schiet tekort in de planning-en-control documenten van de VRLN, en is aan verbetering onderhevig.

10. De kwaliteit van de paragraaf verbonden partijen voldoet aan wettelijke normen, maar biedt de raden onvoldoende inzicht om adequaat zicht te houden op het functioneren.

Aanbevelingen

Het zwaartepunt van de aanbevelingen ligt niet in de structuur, maar in de cultuur van samenwerken. Van een reactieve cultuur van beheersen, controleren en verantwoorden naar een zelfbewuste cultuur van pro-activiteit, verbinding zoeken en lerend vermogen. Essentieel is dat op alle niveaus wordt gedacht vanuit de regionale opgaven. Dit vraagt inzet van alle betrokkenen: het is aan raadsleden om proactief invulling te geven aan hun drie rollen en daarbij ook expliciet het organisatiebelang van de VRLN te behartigen, passend bij 'verlengd lokaal bestuur'. Dit vraagt van bestuurders dat zij raadsleden meer in positie brengen en hen formeel en informeel beter informeren.

Bovenstaand advies om te komen tot dynamische schakelkracht is nader uitgewerkt in 5 aanbevelingen met bijbehorende concrete acties. Dit stelt de huidige (en toekomstige) raad in staat om de uitwerking van het advies daadwerkelijk te monitoren. Daarbij dient te worden opgemerkt dat uit de terugblik op het proces van regionaliseren en organiseren, duidelijk blijkt dat de Veiligheidsregio Limburg-Noord zelf ook al belangrijke stappen vooruit heeft gezet.

Aanbeveling 1 Stel de regionale opgaven centraal en wijk slechts beargumenteerd af

- Bestuur VRLN: Doe de gemeenteraden een voorstel hoe hen meer aan de voorkant te betrekken bij de vorming van regionale beleidsplannen. Geef aan hoe u de nieuwe gemeenteraden per maart 2018 eerst wilt informeren (op kennisniveau brengen) en hen vervolgens kaderstellend in positie wilt brengen bij de start van het eerstvolgende meerjarenbeleidsplan van de VRLN.
- Gemeenteraden: Stel vast wat de belangrijkste opgaven van de eigen gemeente zijn op het terrein van (fysieke) veiligheid. Stem deze opgaven – conform aanbeveling 2 – af met andere gemeenteraden en zoek naar overeenstemming (stap a en b). Stel vast waar de gemeente beargumenteerd wil afwijken en betalen (stap c). Dit kan als input dienen voor de nieuwe raad en het nieuwe collegeprogramma.

Aanbeveling 2 Raadsleden, wees proactief en creatief!

Gemeenteraden: Experimenteer doorlopend met de suggesties voor samenwerking binnen en tussen raden in pilots en evalueer deze gestructureerd. Sluit daarbij aan op de lopende initiatieven vanuit de griffies in Noord-Limburg en de regionale raads werkgroep in Midden-Limburg om respectievelijk de P&C-cycli beter af te stemmen tussen gemeenten en verbonden partijen en vooral hoe gezamenlijk kan worden opgetrokken om meer grip te krijgen op verbonden partijen.

Leg de nieuwe gemeenteraden de eerste resultaten uit de tussenevaluatie van de pilots voor. Zij kunnen dit betrekken bij het vaststellen van werkwijzen en vergadervorm- en cyclus.

Aanbeveling 3 Bestuurders; breng raadsleden in positie om te sturen!

Bestuur VRLN: Lever uiterlijk eind 2017 de beoogde producten- en dienstencatalogus op en stem daarbij vooraf de verwachtingen af over de aard van dit document met de gemeenteraden. Kom aanvullend per begroting 2019 tot de definitie van een basispakket (met corresponderende gemeentelijke bijdragen) en maatwerk (per gemeente aanvullend te financieren).

Aanbeveling 4 Creëer duidelijkheid over de belangenbehartiging binnen de besturingsstructuur

Bestuur VRLN: Expliciteer de rolverdeling tussen organen binnen de besturingsstructuur van de VRLN en de wijze waarop de onderscheiden belangen hierbinnen worden behartigd. Werk uit wat dit betekent voor de wijze van informatievoorziening van de leden van de organen, de volgorde van stukkenstroom (agendering) en de benodigde ambtelijke (strategische) beleidsvoorbereiding. Geef aan hoe en wanneer terugkoppeling van de vergaderingen van de organen plaatsvindt naar de gemeenteraden op inhoud en proces (zie aanbeveling 5).

Aanbeveling 5 Vertel het verhaal achter de cijfers en de inhoud van besluiten

- Bestuur VRLN: Biedt in een oplegger bij de jaarrekening 2016 een voorstel aan de gemeenteraden aan hoe de eenduidigheid in de (meerjarige) presentatie en toelichting van cijfers te verbeteren. Licht toe welke stappen al in de jaarrekening 2016 zijn genomen en hoe dit verder (in de tijd) vorm krijgt.
- Colleges: Ga met de raad in gesprek over de gewenste informatiewaarde over de VRLN in de paragraaf verbonden partijen, aangesloten op het voorstel van het bestuur van de VRLN over verbetering van de (eenduidigheid) informatievoorziening.
- Raden: Stem - in lijn met aanbeveling 2 – onderling af over de gewenste mate van informatie over de VRLN in de paragraaf verbonden partijen van de eigen gemeente zodat dit waar mogelijk eenduidig gefaciliteerd kan worden vanuit de VRLN.

Kanttekeningen en risico's

De Rekenkamer Weert heeft een oplegnotitie opgesteld waarin zij enkele kanttekeningen maakt op het eindrapport. Deze oplegnotitie is als bijlage aan dit raadsvoorstel toegevoegd.

Financiële gevolgen

De financiële gevolgen van de uitwerking van deze conclusies en aanbevelingen zijn niet aan te geven.

Uitvoering/evaluatie

Het college rapporteert periodiek aan de raad omtrent de stand van zaken van de implementatie van de overgenomen aanbevelingen van Rekenkameronderzoeken.

Communicatie/participatie

Het eindrapport met de bestuurlijke reactie is, gelijktijdig met het aanbieden van het eindrapport aan de gemeenteraad, op de website geplaatst van de gemeente Weert. Na de raadsbehandeling zal er een brief naar de Rekenkamer uitgaan, met daarin het raadsbesluit.

Advies raadscommissie

De commissie BV-IW acht het voorstel rijp voor behandeling in de raad, als bespreekstuk. De commissiegriffier zal een initiatiefvoorstel maken t.b.v. behandeling in de raad.

Bijlagen

Eindrapport onderzoek naar de Veiligheidsregio Limburg-Noord.
Oplegnotitie Rekenkamer Weert

Bijbehorend ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

De raadscommissie Bedrijfsvoering-Inwoners,

De commissiegriffier,
P.A.W. Otten

De voorzitter,
C.J.C. Jacobs-Verstappen

Nummer raadsvoorstel: RAD-001458

RAADSBSLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van de raadscommissie BV-IW van 12 september 2017;

besluit:

Kennismemen van en overnemen van de conclusies en aanbevelingen van de samenwerkende Rekenkamer(commissie)s in Noord- en Midden-Limburg.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20-09-2017.

De griffier,

De voorzitter,

M.H.R.M. Wolfs-Corten

A.A.M.M. Heijmans

Oplegnotities bij rapport Regionaal (be)grip?

Een onderzoek naar de governance van de Veiligheidsregio Limburg-Noord

Van: Rekenkamer Weert

Inleiding

In deze oplegnotitie geeft de Rekenkamer Weert drie verschillende toevoegingen aan het rapport 'Regionaal (be)grip?' van de samenwerkende rekenkamer(commissie)s in Noord- en Midden-Limburg.

Door de samenwerking van de 13 rekenkamer(commissie)s, heeft de Rekenkamer Weert ervaring opgedaan met een brede regionale samenwerking. De Rekenkamer Weert denkt dat deze ervaringen ook vertaald kunnen worden naar de eventuele samenwerking tussen gemeenteraden.

Doordat de Rekenkamer Weert een minderheid in de samenwerking is geweest, zijn niet alle inzichten zoals de Rekenkamer Weert die heeft opgedaan in het rapport terecht gekomen. Graag wil de Rekenkamer Weert deze inzichten met de gemeenteraad delen.

En tenslotte wil de Rekenkamer Weert aangeven dat een regionaal rapport mogelijk enkele toespitsingen naar de Weertse situatie nodig heeft en dus een oplegnotitie mogelijk altijd van belang is in dergelijke situaties.

1. Samenwerking

Tijdsinvestering

Om samen te werken met andere rekenkamer(commissie)s dient er in verhouding veel meer tijd geïnvesteerd te worden dan dat jezelf als rekenkamer nodig zou hebben om een onderzoek van de eigen gemeente te begeleiden. Bovendien is het resultaat altijd een compromis tussen de verschillende standpunten van de rekenkamer(commissie)s.

Als de Rekenkamer Weert dit mag vertalen naar de gemeenteraden dan dient de raad bij een samenwerking het belang van het onderwerp en de inzet aan tijd tegen elkaar af te wegen. De Rekenkamer Weert zou aanraden om alleen bij belangrijke onderwerpen te investeren in samenwerking met andere gemeenten en bij mogelijk minder belangrijke onderwerpen in de samenwerkingen minder energie te steken.

Ondersteuning van het secretariaat

De 13 rekenkamer(commissie)s hebben zeer veel ondersteuning gehad van het ambtelijk secretariaat. Dit ambtelijk secretariaat heeft veel tijd geïnvesteerd in de tijdsbewaking, samenwerking, afstemming en coördinatie. Het resultaat van het onderzoek is hierdoor positief beïnvloed. In analogie zou de samenwerking van de gemeenteraden ook een (zwaardere) ambtelijke ondersteuning nodig zijn. De Rekenkamer ziet hierbij een taak weggelegd voor de griffie. De Rekenkamer Weert denkt dat het noodzakelijk is om gemeentelijk overstijgende dossiers door een van de griffies van de samenwerkende gemeenten te laten coördineren en zo dus de verschillende dossiers die met samenwerking te maken hebben te verdelen over de diverse griffies. Hierdoor kunnen de gemeenteraadsleden beter en sneller geïnformeerd worden. De Rekenkamer Weert denkt dat hiervoor extra

uren bij de griffie noodzakelijk zijn omdat samenwerking tussen gemeenteraden meer tijd kost (vooral voor afstemming, coördinatie) dan bij dossiers die de eigen gemeente betreffen.

Gezien de toenemende samenwerkingen tussen de gemeenten (o.m. ten gevolge van de drie decentralisaties) dient er volgens de Rekenkamer Weert hiervoor ook voorzieningen getroffen te worden voor de raden.

2. Inhoudelijke toevoegingen op het rapport

Nuancering aanbeveling 1: Stel de regionale opgaven centraal en wijk slechts beargumenteerd af.

'Hiervoor is nodig dat raadsleden leren te denken en handelen vanuit regionale opgaven, zonder ruimte voor lokale wensen geheel uit te sluiten' blz. 21 rapport. De Rekenkamer Weert denkt daarbij iets anders. Volgens de Rekenkamer Weert werk je met elkaar samen om er collectief beter van te worden. Waarom zou je anders samenwerken? De Veiligheidsregio is weliswaar een opgelegde samenwerking maar de Veiligheidsregio/het College van Weert dient duidelijk te maken aan de raad wat de voor- en nadelen van de samenwerking zijn voor de gemeente Weert. De raad kan dan haar afwegingen maken in welke mate de nadelen acceptabel zijn in relatie tot het collectief en of het zinvol en haalbaar (gezien de andere gemeenten in de samenwerking) is om het nadeel om te buigen.

Aanvulling aanbeveling 2: Raadsleden, wees proactief en creatief!

De Rekenkamer Weert wil hier graag aan toevoegen en **realist**. De invloed van de individuele gemeenteraad Weert is dit soort samenvoegingen beperkt geworden. Het gaat er niet om in de eigen gemeenteraad om een meerderheid te krijgen maar natuurlijk ook bij de samenwerkende partijen. Het is belangrijk om van tevoren goed in te schatten wat haalbaar is omdat veel energie steken in onhaalbare voorstellen of zienswijzen niet effectief is.

De aanbeveling van uitwisselen van informatie is volgens de Rekenkamer Weert de belangrijkste. (blz. 21) Echter, dit kost relatief veel tijd om dit degelijk op te zetten. Hier ligt een grote taak voor de griffiers, waar tijd, deskundigheid met betrekking tot informatiesystemen en dus geld voor nodig is.

De aanbeveling van de Rekenkamer Weert is dan ook: Maak een projectplan om de digitale informatie-uitwisseling tussen raden betreffende verschillende samenwerkingsverbanden mogelijk te maken.

3. Vertaling naar de Weertse situatie

Oplegnotitie

In aanbeveling 5 staat: 'Vertel het verhaal achter de cijfers en de inhoud van besluiten.' De Rekenkamer Weert vindt ook dat het College van Weert uitgebreider het verhaal dient te vertellen achter de cijfers en de inhoud van besluiten, maar dan gaat het veel meer over wat het een en ander voor Weert betekent. Het College kan in een oplegnotitie een vertaalslag maken over wat de ontwikkelingen voor Weert betekenen en welke voor- en nadelen er voor Weert aanhangen. De Rekenkamer Weert wil de inhoud van deze oplegnotitie niet helemaal gaan invullen maar de Rekenkamer kan zich voorstellen dat de raad concreet een aantal vragen formuleert welke inhoud een oplegnotitie over een samenwerkingsverband dient te hebben, zodat de raad goede afwegingen kan maken.

4. Voornemen van de Rekenkamer Weert

Mogelijk zullen er meer rapporten van de Rekenkamer Weert worden aangeboden aan de raad waarbij het rapport in samenwerking met andere rekenkamer(commissie)s tot stand is gekomen. De Rekenkamer Weert heeft het voornemen om bij deze rapporten in principe een oplegnotitie er bij te voegen om de specifieke inzichten van de Rekenkamer Weert en mogelijk verdere vertaling van het rapport naar Weert mee te geven. Mocht de raad ook hiervoor specifieke behoefte hebben dan hoort de Rekenkamer Weert dit graag, maar indien er geen behoefte is aan oplegnotities dan staat de Rekenkamer daarvoor open.